

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de recurs depuse de Radu Borozan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Borozan împotriva lui Radu Borozan, privind încasarea pensiei pentru întreținere a copiilor minori,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2ra-8/25
NR. PIGD 2-24017871-01-2ra-06012025-01)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Instanța de fond: Judecătoria Soroca, sediul Florești, jud. E. Marandici
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, jud. E. Grumeza, D. Corolevschi, N. Chircu

18 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Radu Borozan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 februarie 2024, Aliona Borozan, reprezentată de avocata Corina Dani, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Borozan privind încasarea pensiei pentru întreținere a copiilor minori.

2. În motivarea cererii, reclamanta a indicat că, a încheiat căsătoria cu Radu Borozan la *****, fiind trecută în Registrul de stare civilă sub nr. *****, de Primăria satului Racovăț, raionul Soroca. Din căsătorie au doi copii comuni *****, anul nașterii ***** și *****, anul nașterii *****.

3. Prin hotărârea din 09 iunie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, căsătoria dintre Aliona Borozan și Radu Borozan a fost desfăcută, iar domiciliul copiilor minori comuni *****și *****, a fost stabilit cu mama lor.

4. La moment copii locuiesc cu reclamanta, care are grijă de educația și întreținerea lor, iar pârâtul nu participă la educația copiilor, nu le acordă nici un sprijin material, astfel încât, toate cheltuielile pentru întreținerea și educația copiilor minori le suportă doar reclamanta, care sunt constituite din plăți pentru mâncare, îmbrăcăminte, încălțăminte, taxele și materialele pentru școală, lecții suplimentare, medicamente, ș.a.

5. În prezent, pârâtul manifestă dezinteres față de creșterea și educația copiilor, sarcina aceasta revenindu-i în exclusivitate reclamantei.

6. La moment pârâtul nu este angajat în câmpul muncii în Republica Moldova, dar este plecat în *****, unde lucrează de câțiva ani. Deși pârâtul are venituri și ținând cont că activează pestele hotarele țării, nu acordă ajutor financiar copiilor minori.

7. În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în temeiul art. 2, art. 74, art. 76 din Codul familiei și art. 82, art. 90, art. 96, art. 166-167 din Codul de procedură civilă.

8. Reclamanta a solicitat încasarea de la Radu Borozan a pensiei pentru întreținerea copiilor minori Melina Borozan și Ramina Borozan în mărime de 1/3 din salariu și/sau din alte venituri din data depunerii cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 23 aprilie 2024 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Borozan. S-a încasat de la Radu Borozan, în beneficiul Alionei Borozan, pensia de întreținere a copiilor minori: *****și *****, în mărime de 1600 de lei lunar, pentru fiecare copil începând cu data depunerii acțiunii. S-a încasat de la Radu Borozan, în beneficiul Alionei Borozan, cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 de lei. S-a încasat de la Radu Borozan, în beneficiul statului, taxa de stat pe marginea pretenției privind încasarea pensiei de întreținere, în mărime 1786 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins (f.d. 30, 36-38)

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 16 mai 2024, Aliona Borozan a depus cerere de apel nemotivată, iar la 21 august 2024, apel motivat împotriva hotărârii din 23 aprilie 2024 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, în motivare indicând că în fapt, Borozan Aliona a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Borozan Radu privind încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori (f.d.35,53)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea de apel depusă de Aliona Borozan. S-a casat integral hotărârea din 23 aprilie 2024 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, cu emiterea unei noi hotărâri prin care: S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Borozan. S-a încasat de la Radu Borozan, în beneficiul lui Aliona Borozan, pensia de întreținere a copiilor minori *****și *****, în mărime de 1/3 cotă parte din salariu sau din alte feluri de venituri, din data depunerii cererii de chemare în judecată până la atingerea vârstei de 18 ani de fiecare copil sau până la schimbarea situației părinților. S-a încasat de la Radu Borozan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4537, 29 de lei.

12. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a stabilit cu certitudine că, din căsătoria lui Aliona Borozan și Radu Borozan s-au născut copiii comuni ***** și *****, fapt confirmat prin copiile autentificate a certificatelor de naștere (f.d.6-7).

13. Prin hotărârea din 09 iunie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central, s-a desfăcut căsătoria între Aliona Borozan și Borozan Radu, iar domiciliul copiilor minori comuni a fost stabilit cu mama, Aliona Borozan (f.d.8).

14. Instanța de apel a mai reținut că, de la momentul separării de facto a părților și până în prezent, copiii minori locuiesc împreună cu reclamanta, fapt care inclusiv nu a fost contestat de partea pârâtă în proces.

15. Conform art. 58 din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

16. Potrivit art.74 alin.(1) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă, care necesită sprijin material,iar potrivit art.75, alin.(1) din Codul Familiei al RM pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 -pentru 2 copii și 1/2 - pentru 3 și mai mulți copii.

17. Instanța de apel a notat faptul că principiul interesului superior al copilului,reprezintă mesajul, fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului,iar implementarea lui este o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

18. Potrivit art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala,iar,conform art.18 alin.(1) din Convenție, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

19. Instanța de apel a stabilit că, în cadrul examinării cauzei,intimatul Radu Borozan și reprezentantul său au ridicat obiecții asupra cerinței de a fi încasată pensia de întreținere pentru copiii minori ***** și ***** , în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri, recunoscând suma de 1600 de lei, reieșind din informația eliberată de Biroul Național de Statistică, minimul de existență pentru anul 2023, pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, în mediu pe țară constituie suma de 3165,10 de lei, sumă valabilă pentru Republica Moldova.

20. Instanța de apel a considerat că, în condițiile actuale suma de 1600 de lei lunar încasată pentru fiecare copil minor este una insuficientă în coraport cu necesitățile copiilor una dintre care este adolescentă și nu le asigură acestora condiții pentru un trai decent, de aceea a admis solicitarea reclamantei-apelante de încasare a pensiei de întreținere în cuantum de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri ale intimatului Radu Borozan dat fiind faptul că,la executarea unei eventuale hotărâri va fi posibil,de calculat reieșind din salariul mediu pe economie stabilit pe fiecare an (care este în creștere).

21. Instanța de apel a considerat că instanța de fond neîntemeiat nu a ținut cont de faptul că 1/3 din salariul mediu este mult mai favorabil pentru interesele copiilor.

22. De asemenea, instanța de apel a statuat asupra faptului că obligația de întreținere a copiilor minori, aparține ambilor părinți. Aceasta nu este expresia simplei împărțiri a cuantumului minim de întreținere stabilit de statistici. Determinarea acesteia are loc în mod individual, cu luare în considerație a tuturor factorilor de ordin obiectiv, astfel încât să corespundă asigurării respectării principiului interesului superior al copilului.

23. Conform art.82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

24. Instanța de apel a concluzionat că taxa de stat pe marginea pretenției privind încasarea pensiei de întreținere, de plata căreia în baza legii este scutită reclamanta, urmează a fi încasată la bugetul de stat din contul pârâtului, astfel încasând de la Radu Borozan în beneficiul statului taxa de stat care constituie la caz sumă de 4537, 29 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 03 ianuarie 2025, Radu Borozan a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii de menținere a hotărârii din 23 aprilie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești (f.d. 87- 95).

SOLICITAREA RECURENTULUI

26. În motivarea recursului a invocat că își întemeiază cererea în temeiul art. 432 alin. (1) lit. d) și c) din Codul de procedură civilă și anume hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces, cât și este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

27. Recurentul a menționat că, nu corespunde realității circumstanțele invocate de către instanța de apel, precum că nu participă la întreținerea copiilor săi. A susținut că a participat și participă în continuare la întreținerea copiilor, personal a deschis două conturi bancare pe numele fetelor, lunar transferând sume de bani pentru copii.

28. Recurentul este de opinia că instanța de apel neîntemeiat a admis cererea de apel depusă de Aliona Borozan, deoarece nu este angajat în câmpul muncii, câștigă bani și se întreține din munci ocazionale, nu are salariu constant.

29. De asemenea, recurentul a susținut că instanța de apel a examinat cauza fără citarea sa.

30. La 19 mai 2025, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia recursului declarat de Radu Borozan, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și

disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului

31. Până la examinarea admisibilității recursului, intimata nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

33. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);
a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;

e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

34. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

35. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 12 noiembrie 2024. La 23 decembrie 2024, decizia motivată din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, reprezentantului recurentului, avocatului Victor Felișcan, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 80).

37. Astfel, cererea de recurs depusă de Radu Borozan, la 03 ianuarie 2025, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

38. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

30. Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acesta nu cade sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

32. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Radu Borozan conține critici ce vizează simple nemulțumiri subiective față de decizia instanței de apel, fără a evidenția erori de drept în soluția instanței de apel.

34. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

36. Cu referire la argumentul recurentului precum că instanța de apel nu l-a înștiințat/citat, Completul de judecată îl consideră declarativ, or, din lucrările dosarului rezultă că, la 10 octombrie 2024, instanța de apel a expedit, prin intermediul poștei electronice, avocatului Victor Felișcan, ce reprezintă interesele recurentului în baza mandatului seria MA nr. ***** din *****, copia încheierii din 04 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți, potrivit căreia s-a acceptat apelul, s-a intentat procesul în instanța de apel și s-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 05 noiembrie 2024, ora 11:45, cât și copia cererii de apel (f.d.12, 61). La 06 noiembrie 2025, avocatul Victor Felișcan, în interesele lui Radu Boroșan, a depus, prin intermediul poștei electronice, cerere de reluare a procesului, pe care a solicitat-o să fie examinată în ședința de judecată din 12 noiembrie 2024. Prin urmare, avocatul recurentului, Victor Felișcan, a cunoscut despre ședințele de judecată în instanța de apel din 05 noiembrie 2024 și 12 noiembrie 2024 (f.d. 68).

37. La caz, sunt aplicabile dispozițiile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care statuează că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

38. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

39. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul depus de Radu Borozan, ca fiind inadmisibil.

40. Ținând cont de cele expuse supra, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 alin. (1) lit. f), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Radu Borozan, împotriva deciziei din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni